

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

14. aprill 2015*

Eelotsusetaotlus — Mees- ja naistöötajad — Võrdne kohtlemine sotsiaalkindlustuse valdkonnas —
Direktiiv 79/7/EMÜ — Artikkel 4 — Direktiiv 97/81/EÜ — Euroopa Töandjate Föderatsiooni,
Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni raamkokkulepe
osalise tööaja kohta — Hüvitiste arvutamine — Osamaksete tegemise katkestamise arvessevõtmise
süsteem — Osalise tööajaga töötajad ja täistööajaga töötajad

Kohtuasjas C-527/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Hispaania) 10. septembri 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. oktoobril 2013, menetluses

Lourdes Cachaldora Fernández

versus

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, A. Ó Caoimh ja J.-C. Bonichot, kohtunikud A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja F. Biltgen (ettekandja),

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 29. septembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) ja Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS), esindajad: *abogado* M. A. Lozano Mostazo ja *abogado* I. Pastor Merino,
- Hispaania valitsus, esindaja: L. Banciella Rodríguez-Miñón,
- Euroopa Komisjon, esindajad: L. Lozano Palacios ja D. Martin,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

olles 9. oktoobri 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada esiteks nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiivi 79/7/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärgulise rakendamise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas (EÜT 1979, L 6, lk 24; ELT eriväljaanne 05/01, lk 215) artiklit 4, ja teiseks nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivile 97/81/EÜ Euroopa Tööandjate Föderatsiooni, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt sõlmitud osalist tööaega käsitleva raamkokkuleppe kohta (EÜT L 14, lk 9; ELT eriväljaanne 05/03, lk 267), mida on muudetud nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiviga 98/23/EÜ (EÜT L 131, lk 10), lisatud 6. juunil 1997 sõlmitud osalist tööaega käsitleva raamkokkuleppe klausli 5 lõike 1 punkti a.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt L. Cachaldora Fernándeze ning teiselt poolt Instituto Nacional de la Seguridad Sociali (riiklik sotsiaalkindlustusamet, edaspidi „INSS”) ja Tesorería General de la Seguridad Social'i (sotsiaalkindlustuse keskkassa, edaspidi „TGSS”) vahelises kohtuvaidluses seoses püsiva täieliku töövõimetuse pensioni arvutamise baassumma kindlaksmääramisega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 79/7 artikli 2 kohaselt kohaldatakse seda direktiivi töötava elanikkonna – see tähendab töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate ning selliste töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate, kelle tegevus on katkenud haiguse, õnnetuse või sunnitud töötuse tõttu, samuti töötajate – ning pensionile jäänud või invaliidistunud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes.
- 4 Nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 1 kohaselt on see direktiiv kohaldatav riiklike sotsiaalkindlustusskeemide suhtes, mis pakuvad kaitset muu hulgas invaliidsuse korral.
- 5 Sama direktiivi artikli 4 lõikes 1 on sätestatud:

„Võrdse kohtlemise põhimõte tähendab, et puudub igasugune otsene või kaudne sooline diskrimineerimine, eriti seoses perekonnaseisuga, ning eelkõige siis, kui kõne all on

- skeemide ulatus ja neile ligipääsu tingimused,
- sissemakse kohustus ja sissemaksete arvutamine,
- hüvitiste arvutamine, sealhulgas abikaasa ja ülalpeetavate puhul suurendatava hüvitise arvutamine, ning hüvitise saamise õiguse kestuse ja säilitamise tingimused.”

- 6 Raamkokkuleppe preambuli kolmas lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Tõdedes, et riiklik sotsiaalkindlustus on liikmesriikide otsustada, käsitleb käesolev kokkulepe osalise tööajaga töötajate töötingimusi. Mittediskrimineerimise põhimõttega seoses on käesoleva kokkuleppe osalised märkinud Euroopa Ülemkogu 1996. aasta Dublini istungjärgu tööhõivedeklaratsiooni, milles ülemkogu muuseas rõhutab vajadust muuta sotsiaalkindlustussüsteemid tööhõivesõbralikumaks,

„arendades sotsiaalkaitsesüsteeme, mis on suutelised kohanema uute töövormidega, ja nähes ette sellise tööga hõivatud isikute asjakohase kaitse”. Käesoleva kokkuleppe osaliste arvates tuleks nimetatud deklaratsioon ellu viia.”

7 Raamkokkuleppe klausli 2 punkti 1 kohaselt kohaldatakse seda kokkulepet „osalise tööajaga töötajate suhtes, kellel on liikmesriigi kehtiva seaduse, kollektiivlepingu või tava kohaselt määratletud tööleping või -suhe”.

8 Raamkokkuleppe klausli 4 punktis 1 on sätestatud:

„Osalise tööajaga töötajate suhtes ei või ainult osalise tööaja tõttu rakendada vähem soodsamaid töötingimusi, kui on võrreldavatel täistööajaga töötajatel, kui erinevat kohtlemist ei õigusta objektiivsed põhjused.”

9 Raamkokkuleppe klausli 5 punkti 1 alapunktis a on ette nähtud:

„1. Käesoleva kokkuleppe klausli 1 ning osalise tööajaga ja täistööajaga töötajate vahelise diskrimineerimiskeelu põhimõtte kohaselt:

a) peaksid liikmesriigid pärast konsulteerimist tööturu osapooltega vastavalt siseriiklikule seadusele ja tavale identifitseerima ja üle vaatama õiguslikku ja halduslikku laadi takistused, mis võivad piirata osalise tööajaga töötamise võimalusi, ning vajaduse korral need kõrvaldama”.

Hispaania õigus

10 Sotsiaalkindlustuse üldseaduse (Ley General de la Seguridad Social), mis kiideti heaks kuninga 20. juuni 1994. aasta seadusandliku dekreediga nr 1/1994 (*Boletín Oficial del Estado*, edaspidi „BOE”, 29.6.1994, lk 20658, edaspidi „LGSS”), põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikli 140 lõike 1 punktis a on sätestatud:

„Sellise püsiva töövõimetuse pensioni arvutamisel, mis ei ole tingitud kutsehaigusest, määratakse aluseks võetav summa kindlaks vastavalt järgmistele põhimõtetele:

a) kasutades huvitatud isiku poolt kindlustusjuhtumi toimumise kuule vahetult eelnenud 96 kuu jooksul tasutud osamaksete baassummade 112-ga jagamisel saadavat suhtarvu”.

11 LGSS seitsmenda täiendava sätte lõike 1 eeskirja 3 punktis b on osalise tööajaga töötajate vanaduspensioni ja töövõimetuspensioni arvutamise baassumma kohta märgitud:

„Vanaduspensioni ja sellise püsiva töövõimetuse pensioni puhul, mis ei ole tingitud kutsehaigusest, võetakse ajavahemikke, mil puudus kohustus osamakseid teha, arvesse, kasutades igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavat miinimumbaasi, mis vastab kõige viimasena töötatud tundide arvule”.

12 Kuninga 31. oktoobri 2002. aasta dekreediga 1131/2002, mis reguleerib osalise tööajaga töötajate sotsiaalkindlustust ja osalist pensioni (Real Decreto 1131/2002 por el que se regula la Seguridad Social de los trabajadores contratados a tiempo parcial, así como la jubilación parcial, BOE nr 284, 27.11.2002, lk 41643; edaspidi „kuninga dekreet 1131/2002”), millega rakendatakse LGSS seitsmenda täiendava sätte lõike 1 eeskirja 3 punkt b, artikli 7 lõikes 2 on ette nähtud:

„Vanaduspensioni ja sellise püsiva töövõimetuse pensioni puhul, mis ei ole tingitud kutsehaigusest ega tööõnnetusest, võetakse ajavahemikke, mil puudus kohustus osamakseid teha, arvesse, kasutades igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavat miinimumbaasi, mis vastab lepingu alusel töötatud tundide arvule kuupäeval, mil osamaksete tegemise kohustus peatus või lakkas”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 13 L. Cachaldora Fernández tegi Hispaania sotsiaalkindluskemeri osamakseid ajavahemikul 15. september 1971 kuni 25. aprill 2010 ehk kokku 5523 päeva eest, mille kestel ta töötas täistööajaga, välja arvatud ajavahemikel 1. september 1998 kuni 28. veebruar 1999, 1. märts 1999 kuni 23. märts 2001 ja 24. märts 2001 kuni 23. jaanuar 2002, mil ta töötas osalise tööajaga. Seevastu ajavahemikul 23. jaanuar 2002 kuni 30. november 2005 ta osamakseid ei teinud.
- 14 21. aprillil 2010 taotles L. Cachaldora Fernández INSS-ilt töövõimetuspensioni määramist.
- 15 29. aprilli 2010. aasta otsusega määrati talle pension seoses püsiva täieliku töövõimetusega tema tavapärasel kutsealal töötamiseks. Pensioni igakuiseks baassummaks määrati 347,03 eurot ja kohaldatavaks määraks 55%. Selle summa arvutamisel võeti aluseks töövõimetuse põhjutanud kindlustusjuhtumile eelnenud 8-aastane ajavahemik, mis kulges märtsist 2002 kuni veebruarini 2010, ja lähtuti alates märtsist 2002 kuni novembrini 2005 igal aastal kehtinud osamaksete miinimumbaasidest, mida vähendati, kohaldades enne 2002. aasta märtsi tehtud viimaste osamaksete osalise tööaja kordajat.
- 16 L. Cachaldora Fernández esitas selle otsuse peale vaide, väites, et tema pensioni arvutamiseks peaks märtsist 2002 kuni novembrini 2005 kulgenud ajavahemiku puhul arvesse võtma igal konkreetset aastal kehtinud osamaksete miinimumbaasi täieliku summa, mitte osalise tööaja kordaja kohaldamisest tuleneva väiksema summa. Tema hinnangul suurendaks see arvutusmeetod tema pensioni baassummat 763,76 euron, ja INSS ei ole seda vaidlustanud.
- 17 Kuna INSS jättis selle vaide rahuldamata põhjendusel, et väljapakutud arvutusmeetod ei ole kooskõlas kuninga dekreediga 1131/2002 artikli 7 lõikega 2, esitas L. Cachaldora Fernández nimetatud otsuse peale kaebuse Juzgado de lo Social n° 2 de Ourense'le. Nimetatud kohus jättis 13. oktoobri 2010. aasta otsusega tema kaebuse rahuldamata ja jättis INSS-i haldusotsuse jõusse, tuginedes kuninga dekreediga 1131/2002 artikli 7 lõikele 2 ja sotsiaalkindlustuse üldseaduse seitsmendale täiendavale sättele.
- 18 L. Cachaldora Fernández esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Tribunal Superior de Justicia de Galiciale. Sellel kohtul on kahtlusi Hispaania õigusnormi kooskõla kohta liidu õigusega.
- 19 Esiteks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, kas põhikohtuasjas võib olla tegemist naistöötajate kaudse diskrimineerimisega direktiivi 79/7 tähenduses. Nimelt seavad põhikohtuasjas vaidluse all olevad sätted tema hinnangul ebasoodsasse olukorda palju suuremal hulgal naisi kui mehi, ja ei ole kindel, et nende õigustamiseks esitatud selgitus ehk „osamaksete tegemise kohustuse puudumise ajavahemike hõlmamine proportsionaalselt osalise tööajaga töötatud päevale on kooskõlas sotsiaalkindlustussüsteemi poolt antava kaitse loogilisuse ja tasakaalustatuse põhimõttega, mille kohaselt ei saa kõnealuse süsteemi pakutav kaitse kunagi ületada sellesse eelnevalt tehtud osamakseid, võttes arvesse osamakselisuse ja tehtud osamaksete ja pakutava kaitse proportsionaalsuse põhimõtet” on liidu õiguse nõuetega kooskõlas.
- 20 Ühest küljest seetõttu, et töötaja osamaksetega proportsionaalsuse kriteerium nõuaks, et osalise tööaja kordaja, mida kasutatakse nende sissemaksete miinimumbaaside vähendamiseks, mille abil kaetakse osamaksete tegemise katkestamise ajavahemikud, arvutataks töötaja töötatud aja jooksul tehtud kõigi osamaksete alusel. Kuid põhikohtuasjas vaidluse all olev liikmesriigi õigusnorm sellist arvutusmeetodit ei sätesta, vaid hoopis kohaldab osamaksete tegemise katkestamise ajavahemikule eelnevale lepingule vastavat osalise tööaja kordajat, mis põhikohtuasja näitel võib tekitada täiesti ebaseaduslikke tagajärgi, kui osalise tööajaga leping moodustab asjassepuutuva töötaja kogu töötatud ajast vaid väikese osa.

- 21 Teisest küljest seetõttu, et proportsionaalsuse kriteeriumi ei ole õige kohaldada osamaksete suhtes seoses osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike katmise mehhanismiga, kuna see ei vasta päris täpselt osamakselisuse loogikale – nagu seda kinnitab asjaolu, et osamaksete tegemise katkestamise ajavahemikud kaetakse kindlasummaliste osamaksete baassummade kaudu, mis ei sõltu tegelikult tehtud osamaksetest –, vaid selle eesmärk on korrigeerida ebakõlasid, mis tulenevad ette kindlaks määratud baassumma arvutamise ajavahemiku arvessevõtmisest. Käesoleval juhul tekitas asjaolu, et L. Cachaldora Fernández töötas osalise tööajaga ja tegi osamakseid, selle asemel et mitte töötada ja osamakseid mitte teha, talle kahju, kuna tema töövõimetuspension selle tagajärjel vähenes.
- 22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab teiseks, et põhikohtuasjas vaidluse all olevad sätted võivad vastuolus olla ka raamkokkuleppega. Mõistagi ei saa käesolevas kohtuasjas kõne all olevat töövõimetuspensionini käsitada Euroopa Kohtu poolt kindlaks määratud kriteeriumide alusel töötasuna ja seetõttu ei ole selle puhul tegemist töötingimusega, mille suhtes kehtib kõnealuse raamkokkuleppe klausli 4 sätestatud osalise tööajaga töötajate diskrimineerimise keelu põhimõte. Samas kohustab raamkokkuleppe klausli 5 lõike 1 punkt a liikmesriike identifitseerima ja üle vaatama õiguslikku või halduslikku laadi takistused, mis võivad piirata osalise tööajaga töötamise võimalusi, ning vajaduse korral need kõrvaldama. Käesoleval juhul võib aga olla, et tingimused, mille kohaselt kaetakse osamaksete tegemise katkestamise ajavahemikud vastavalt Hispaania õigusnormidele, kujutavad endast „õiguslikku laadi takistust” osalise tööajaga töötamisele, kuna töötajaid, kes pärast täistööajaga töö kaotamist võtavad vastu osalise tööajaga töö, koheldakse vähem soodsalt kui neid, kes ei nõustu sellise tööga. See tekitabki kokkuvõttes olulise takistuse osalise tööajaga töö vastuvõtmisele.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Superior de Justicia de Galicia menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiivi 79/7 artikliga 4 on vastuolus selline siseriiklik õigusnorm nagu [LGSS] seitsmenda täiendava sätte lõike 1 eeskirja 3 punkt b, mis mõjutab peamiselt naistest koosnevat isikute gruppi ja mille kohaselt lähtutakse selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensionini baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse osamaksete tegemise katkestamise ajavahemikule eelnenud osalise tööaja kordaja alusel, samas kui täistööajaga töö puhul vähendamist ei toimu?
 2. Kas [raamkokkuleppe] klausli 5 lõike 1 punktiga a on vastuolus selline siseriiklik õigusnorm nagu [LGSS] täiendava sätte 7 lõike 1 eeskirja 3 punkt b, mis mõjutab peamiselt naistest koosnevat isikute gruppi ja mille kohaselt lähtutakse selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensionini baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse osamaksete tegemise katkestamise ajavahemikule eelnenud osalise tööaja kordaja alusel, samas kui täistööajaga töö puhul vähendamist ei toimu?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 24 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada sisuliselt seda, kas direktiivi 79/7 artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et eelotsusetaotluses kirjeldatud asjaolusid silmas pidades on sellega vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensionini baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, lähtutakse igal

konkreetsel ajahetkel kohaldatast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse sellisele töötamisele vastava kordaja alusel, samas kui vähendamist ei toimu juhul, kui niisugune katkestamine järgneb täistööajaga töötamisele.

- 25 Sellega seoses tuleb märkida, et kuigi on selge, et liidu õigus ei kahanda liikmesriikide pädevust oma sotsiaalkindlustussüsteemide korraldamisel ja et juhul, kui Euroopa Liidu tasandil ühtlustamine puudub, määratakse sotsiaalkindlustushüvitiste andmise tingimused kindlaks iga liikmesriigi õigusaktidega, peavad liikmesriigid selle pädevuse teostamisel siiski järgima liidu õigust (vt selle kohta kohtuotsused Watts, C-372/04, EU:C:2006:325, punkt 92 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Somova, C-103/13, EU:C:2014:2334, punktid 33–35 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Seetõttu ei mõjuta liidu õigus põhimõtteliselt Hispaania seadusandja valikut võtta põhikohtuasjas vaidluse all oleva töövõimetuspensioni arvutamisel aluseks kaheksa aastaga piiratud ajavahemikku ja kohaldada vähenduskordajat juhul, kui osamaksete tegemine on katkestatud vahetult pärast osalise tööajaga töötamise aega. Käesolevas kohtuasjas tuleb siiski veel kontrollida, kas põhikohtuasja puhul on see valik kooskõlas direktiiviga 79/7.
- 27 Kõigepealt tuleb tõdeda, et niisuguse õigusnormiga, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, ei kaasne otsesest soolist diskrimineerimist, kuna seda kohaldatakse vahet tegemata nii mees- kui ka naistöötajate suhtes. Niisiis tuleb analüüsida, kas see kujutab endast kaudset diskrimineerimist nimetatud kriteeriumi alusel.
- 28 Seoses küsimusega, kas niisuguse õigusnormiga, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, kaasneb kaudne diskrimineerimine, nagu arwab eelotsusetaotluse esitanud kohus, tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kaudse diskrimineerimisega on tegemist sellise siseriikliku meetme kohaldamise puhul, mis on küll sõnastatud neutraalselt, kuid seab realselt ebasoodsasse olukorda palju suuremal hulgal naisi kui mehi (vt eelkõige kohtuotsused Brachner, C-123/10, EU:C:2011:675, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, punkt 29)
- 29 Käesolevas kohtuasjas tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnang lähtub kahetisest eeldusest, mille kohaselt põhikohtuasjas vaidluse all olev liikmesriigi säte puudutab osalise tööajaga töötajate rühma, mis suuremas osas koosneb naistöötajatest.
- 30 Sellega seoses tuleb tõdeda, et nähtuvalt eelotsusetaotlusest ei kohaldata põhikohtuasjas vaidluse all olevat liikmesriigi õigusnormi mitte kõigile osalise tööajaga töötajatele, vaid ainult töötajatele, kes on katkestanud osamaksete tegemise kindlustusjuhtumi toimumisele eelnenud 8-aastase ajavahemiku jooksul, juhul kui osamaksete tegemine katkestati osalise tööajaga töötamise järel. Seetõttu ei ole üldised statistilised andmed osalise tööajaga töötajate rühma kohta tervikuna asjakohased selle tuvastamisel, kas see säte puudutab suuremat hulka naisi kui mehi.
- 31 Järgmiseks tuleb täpsustada, et isegi kui näib, et niisugune töötaja nagu L. Cachaldora Fernández on ebasoodsamas olukorras, kuna ta töötas tema osamaksete tegemise katkestamisele vahetult eelnenud ajal osalise tööajaga, ei ole välistatud, et põhikohtuasjas vaidluse all olevad õigusnormid võivad teatud osalise tööajaga töötajaid ka soodsalt mõjutada, nagu märgivad INSS, Hispaania valitsus ja Euroopa Komisjon. Kõikidel juhtudel, kus mittetöötamisele on eelnenud täistööajaga leping, kuid kus töötajad on ülejäänud arvessevõetava aja jooksul või isegi kogu oma töökäigu jooksul töötanud ainult osalise tööajaga, niisuguseid töötajaid soodustatakse, sest nad hakkavad saama suuremat pensioni võrreldes tegelikult tehtud osamaksetega.
- 32 Neil asjaoludel ei võimalda statistilised andmed, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus tugineb, leida, et töötajate rühm, kellele põhikohtuasjas vaidluse all olev õigusnorm on ebasoodne, koosneb peamiselt osalise tööajaga töötajatest ja täpsemalt naistöötajatest.

- 33 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ei saa põhikohtuasjas vaidluse all olevat õigusnormi eelotsusetaotluses kirjeldatud asjaolude põhjal käsitada peamiselt ühele teatavale töötajate rühmale, käesoleval juhul osalise tööajaga töötajatele ja eriti naistele ebasoodsana. Seda sätet ei saa niisiis pidada kaudselt diskrimineerivaks meetmeks direktiivi 79/7 artikli 4 lõike 1 tähenduses.
- 34 Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 79/7 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensioni baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, lähtutakse igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse sellisele töötamisele vastava kordaja alusel, samas kui vähendamist ei toimu juhul, kui niisugune katkestamine järgneb täistööajaga töötamisele.

Teine küsimus

- 35 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust selle kohta, kas raamkokkuleppe klausli 5 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuulub liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt lähtutakse selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensioni baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse niisugusele töötamisele vastava kordaja alusel, samas kui vähendamist ei toimu juhul, kui niisugune katkestamine järgneb täistööajaga töötamisele.
- 36 Sellega seoses tuleb esiteks meelde tuletada, et raamkokkuleppe preambulis on märgitud, et „[t]õdedes, et riiklik sotsiaalkindlustus on liikmesriikide otsustada, käsitleb käesolev kokkulepe osalise tööajaga töötajate töötingimusi”.
- 37 Teiseks kuuluvad vastavalt Euroopa Kohtu praktikale mõiste „töötingimused” alla raamkokkuleppe mõttes pensionid, mille aluseks on töötaja ja tööandja vaheline töösuhe, kuid mitte pensionid, mis põhinevad riiklikul sotsiaalkindlustusel ehk pensionid, mis sõltuvad rohkem sotsiaalsetest kaalutlustest kui töösuhetest (kohtuotsus Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, punkt 21).
- 38 Käesoleval juhul ilmneb Euroopa Kohtu käsutuses olevast kogu teabest, et põhikohtuasjas käsitluse all olev pension kujutab endast riiklikul sotsiaalkindlustusel põhinevat pensioni. Seetõttu – nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 29 – ei saa seda pensioni käsitada töötingimusena raamkokkuleppe klausli 4 lõike 1 tähenduses ja seega ei kuulu see selle kokkuleppe kohaldamisalasse.
- 39 Lisaks, kui anda raamkokkuleppe klausli 5 lõike 1 punktis a nimetatud „õiguslikku laadi takistusele” tõlgendus, mille kohaselt liikmesriigid peavad töötingimuste valdkonnast väljaspool võtma vastu niisuguse pensioniga, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, seotud meetmeid, tähendaks see neile üldise sotsiaalpoliitika valdkonda kuuluvate kohustuste panemist seoses meetmetega, mis ei kuulu kõnealuse raamkokkuleppe kohaldamisalasse.
- 40 Viimaseks, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 30 ja 31, ei mõjuta põhikohtuasjas vaidluse all olev õigusnorm kõiki osalise tööajaga töötajaid, vaid ainult töötajaid, kelle osamaksete tegemine katkestatakse vahetult pärast osalise tööajaga töötamist. Pealegi on see säte soodne töötajatele, kes vaatamata sellele, et suurema osa töötatud ajast töötasid nad osalise tööajaga, töötasid vahetult enne maksete tegemise katkestamist täistööajaga. Arvestades põhikohtuasjas vaidluse all oleva sätte juhuslikku mõju osalise tööajaga töötajatele, ei saa seda sätet pidada õiguslikuks takistuseks, mis piiraks osalise tööajaga töötamise võimalusi.

- 41 Seetõttu tuleb teisele küsimusele vastata, et raamkokkulepet tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse ei kuulu liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt lähtutakse selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensiooni baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse niisugusele töötamisele vastava kordaja alusel, samas kui vähendamist ei toimu juhul, kui niisugune katkestamine järgneb täistööajaga töötamisele.

Kohtukulud

- 42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiivi 79/7/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärgulise rakendamise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensiooni baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, lähtutakse igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse sellisele töötamisele vastava kordaja alusel, samas kui vähendamist ei toimu juhul, kui niisugune katkestamine järgneb täistööajaga töötamisele.
2. Nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivile 97/81/EÜ Euroopa Tööandjate Föderatsiooni, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt sõlmitud osalist tööaega käsitleva raamkokkuleppe kohta (muudetud nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiviga 98/23/EÜ) lisatud 6. juunil 1997 sõlmitud osalist tööaega käsitlevat raamkokkulepet tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse ei kuulu liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt lähtutakse selliste osamaksete tegemise katkestamise ajavahemike arvessevõtmisel, mis esinevad osamakselise töövõimetuspensiooni baassumma arvutamisel aluseks võetava ajavahemiku vältel ja järgnevad osalise tööajaga töötamisele, igal konkreetsel ajahetkel kohaldatavast osamaksete miinimumbaasist, mida vähendatakse niisugusele töötamisele vastava kordaja alusel, samas kui vähendamist ei toimu juhul, kui niisugune katkestamine järgneb täistööajaga töötamisele.

Allkirjad